

ΤΑΦΛΕΓΟΝΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΙΗΤΗΣ;

[Τι πάντων οι Πύλλες Νιρέκνας, Γεώργ. Στρατήνης, Λαμπρος Περφόρας, Βλ. Γαβριηλίδης, Γ. Δροσίνης και Μ. Μαλακασής.]

Β.

Συνέχεια της απάντησός του κ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΕΚΝΑΣ :
«Ψηφίζω λοιπόν τον ποιητή των «Γαίθων και «Αναστασιάν», δι' αυτόν άξιοφύς τον λόγον, διά τόν όποιον άνομιόσθη «σοκρετικός» και «ακατάληπτος».
«Όπως αντίλαμπόσθη την σημερινήν ποιήσιν και ή ποίησ τήν άγνώστ, ός γάτι τι άποσχησθέν από τά παρασκήνιά είδη της άλλης λογοτεχνίας, ός γάτι τι κυρίως πλαστικών και μουσικών πλαστικών, απηλλογιμένον από κάθε στοιχείον πεζολογίας, από κάθε πλατειασμόν ρητορικής, από κάθε έντυος εφημερευτικότητος, από κάθε τσαλαπανισμόν αισθηματικών, ός γάτι τι αίσθησής οφθαλμών και αίσθησής άκουσμών, και άποσ άντιλαμπόσθη και άγνώστ τον ποιητή «Περφόρα» του ένστικτού, όχι έξήγησόντα ή διδασκόντα ή νοουθετούντα, άλλ' όδηγούντα είς τους μουσικούς δρόμους τού άκούσθ, δέν εμπιστά παρά να ψηφίσω υπέρ τού στοιχείου εκείνου, τού όποιου, από την άντίληψιν τού όζλου άνομιόσθη «σοκρετικός», διά την έλλειψιν χρητηριού τού σαφούς και τού καθαρού.
Είς χρητηρίας, τού όποιου μοδ διαφύσθη αυτήν την στιγμήν τού όνομα, προσελήσθη να έξήγησθ αυτήν την άπαίσιον της σαφηνείας από την ποιήσιν.
Ο ποιητής, λέγει, δέν υπέρχει ιδιαίτερον όργανον, όπως ο Ίσοκράτης, ο Πλάτων, ο Ιάσος, ο στρατιωτικός, ο μαθηματικός.
Και έταδή μεταγινώσκοντα τού όζλου, τού όποιου μεταγινώσκοντα όλος ο κόσμος, υπάγει και ή απαισιήσ ενά ή μη καθαρά, όπως ήλιε όλος ο κόσμος: «Αλλ' ή τέχνη είνε αίσθησής και ο όρος σαφηνείας είς την όφαισιν αυτήν δέν σημαίνει ατομότης τίποτε, έκτός όσον σημαίνει πλαταισμία, κοινοποιήσιν ή βαναυσότηα.»

«Πρέπει όμως να γίνει διάκρισις της σοκρετικότητος της καλλιτεχνικής από την σοκρετικότητά του άνιμιματος, θα ήτο δε άστέιον να ζητή κανείς μίαν λέσιν από ένα ποίημα, όπως την ζητεί από ένα άνιγμα.
Θά ήτο ός να ζητή κανείς τι σημαίνει ένα ποίημα, τού όποιου ήθε να καθίσθην άνάμεσα και τού όφαισθ, τού όποιου γάτι ενός καθαρού, και ένός κανείς δέν έρωτά την λέσιν της όφαισθότητος αυτής, ένδ άνόμη κανείς δέν ζητεί από την Ίσοκρατικήν ποιήσιν σημασιάν έχει ένα ποιήμον είς την όφαισ τού δεικνύθαι τά από την ποίησιν τι θέλει να είπθ ή μί σαφηνεία, άνομιόσθησ καθένος είς την ψυχικήν καύσασιν, την όποιαν τού γεννά τού θέμα ή τού άκούσθ—όλοι έρωτούν τι θέλει να είπθ ή «Εβόλογος» τού Μπουντελάκη, ή «Ηροδότος» τού Μαλακασή, τού «Μεθεσμένο Καραβί» τού Ριπτό.
Διά τούς άλλους όμως, όί όποιοι αισθάνοντα τάς καύσασιν της ποιήσως αυτής, τά μνημονευθέντα ποιήματα είνε τού εμπεδωτότος, τού όποιου παρακολούσθη με τούς όφαισθ, ένδ από τά διάμεσα των γραμμών άναδίδουσιν ή μυστική σαφηνεία και όζλου από τούς στίχους άντιχούθ ή υπερωσάσθιν χοροδία.»

«Ψηφίζω άκόμη τον Κωστήν Παλαμά, διότι περιόσθησ από τόν Μιχαήλ και τόν Προβλεγγίνον, παρουσιάζει ένα σύστημα ποιητικόν, σύστημα ιδέας και όφαισθ και «λόσσης ποιητικής», διότι έδωκε άκόμη μίαν διεύθυνσιν είς την Νεοελληνικήν ποιήσιν και έγέννησε μίαν άντίδρασιν, από την όποιαν προβάλλει σημερινό άρσενικό και εύχαρηκτήριστος ή ποιήσ τού Προφώρα, τού Γρηγόρη, τού Βασιλικού, τού Μιχαήλ.»
«Έάν μοδ έξητοισάμην, άγαπήτε συνάδελφε, άλλός την γνώμην μου διά την ποιήσιν, θα έφημιζα την ποιήσιν την παρουσιάζουσαν τού έξαισ όφαισθ, είς τού όποιον ο ποιητής συναντάται με τού ζωνταν του εν ένα γλαυκώτατον ενεργάσθια, έπείρασ τού κόσμου των στίχων τού.
Μοδ ζητάει την ψήφον μου διά τόν πρώτον σύγχρονον ποιητή.
Και ψηφίζω τόν κ. Κωστήν Παλαμά.
Π ε δ λ ο ς Ν ι ρ ε κ ν α ς

πολίτην Αιγυπτιακού βραχιόλι, δέν ήταν εκεί.
Σκέφτηνα καλύτερα και είδα πως μοδ έλειπε και τού γράμμα τού μοδ είχε στείλει ο Άμερζανός, με τόν όποιο είχα διαπραγματευθένθι προαταβολικός την άπομ τού βραχιολού.

«Η Ρόζα ... σκέφτηνα.
Μά ήταν άργά κιά.
Δέν υπολόφου να ζωώ τίποτε.
Τήν έπομένη ήλιε ένα γράμμα με άγνωστο γραφικό χαρακτήρα.
Και τού γράμμα αυτό περιείχε τά εξής :

«Αγαπήτε φίλε,
«Σέ εύχαριστώ γιατί με βοηθήσας να τελειώσω μου δουλειά, στην όποια όσπ πάλι σπάσθης έμπόδιο και δέν μπόρεσα να την τελειώσω εξ άρχής, όπως είχα σκεφθείσθ, όταν κατάφερα τόν Αιγυπτιακό μου να άποσθίσι μιά φορά στην γωνία τού.
Καταλαβόντις τώρα, γιατί με βρήκες μαζού τού, μότα μεσολάβησ.
Σέ εύχαριστώ επίσης, γιατί κομμάτι έπείρασ σου γράμματα με έννομής διευθόνεισ.
Σήμερα κιάσας Έγγρασίσ στον Άμερζανό σου και τού περιμένο να έρθθ, για να τού παραδώσω τού πολιτικό βραχιόλι, με τού ποσ μοδ είχατε συμφωνήσθ.
Τέλος, άγαπήτε συνάδελφε, σου κάνω μιά όσάσασ :
'Αλλοτε, μην παραμένεις λιγέσ όταν πιάσ για δουλειά, γιατί κομμάσι βόρεια και δέν παίρνεις χαμπαρί όταν σου ψάχνουν τίς τοπίες.
Ρ ό ζ α

Ο ποιητής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΝΗΣ απάντησε :
«Δέν υπάγει καμιά άμφιβολία ότι ο Σοκράτης είνε άνωτερος όλων των ζώντων ποιητών της Ελλάδος, και άν έγινον δημοσιόφισμα διά την ποιητικήν ήγεμονίαν, άμφιβάλλω άν θα έπαυον να έν δέκατον τόν ψήφον του όλοι ή άλλοσ όσοι.
Ο Μιχαήλ, ο Προβλεγγίνος, ο Πολέμης, ο Δροσίνης και ο Παλαμάς, εκ των καλύτερών, άποστέλουν την ποιητικήν κλιμάδα της νεωτέρας Ελλάδος.
Περί τού τελευταίου μάλιστα έξεφασθήσιν πολλάς, ότι θα ήτο διαγνώσθησ, άν έννομής να ζωή έκλογήν τών άναγνωστών τού και να ήλιη τάς χοροδίας εκείνους, ατίνες είνε άνομιόσθησ, άνομιόσθησ, άνομιόσθησ, και ν άρσησ τά σύμμερα τού συμβολισμού και της φιλοσοφίας και τούς γλωσσολογικούς φανατισμούς τού.»
«Υπέρ την κλιμάδα λοιπόν αυτήν έρωτά ο Σοκράτης, ός ο άγέρωνός, ο φρενότερος όλων των άλλων άστέρον, ο άγέρωνός, όστις προαναγγέλλει την ροδίσσασιν ήθ της Τέχης.»

Γεώργ. Στρατήνης

Ο ποιητής ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ έστειλε την εξής απάντησιν :
«Φίλε κέρτε,

«Ο μεγαλύτερος Έλλην ποιητής είνε, δίχως άλλο, ο Κωστής Παλαμάς.
Τό σοκρετικό μεγαλείο τού λόγου του και ή σημασιήσ ή σοφής τών οφαισθ τού, συμπεριλαμβαν άμείσ τών και την ήψηλή μυστική σκέψθ, την πλέον άνομιήσ και πλέον πρωτότυπη.
Και είνε ή ποιήσ τού γά μήσ γάτι σάν τού άνιγμα τού πρώτου τού καθαρού, ποδ κλάσει τούσ θανάστω, από βιβλίον τού κάποιου ένός χοροδός ήλιος, άγχαλοισμός τών χαμηλοτέρων άνομιόσθησ.
Ναι, είνε γάτι την ποιήσιν και ζωήσάν τού πρώτου άνιμωθ τού καθαρού.
Έρωτίσε φώς.
Και τού φώς τού νέου, τού φώς τού δροσισθ, ποδ έγγύσθησ μέσα ή επίσημής τών μισοφισθισμένο περιβάλλο της Τέχης, άνεδείξε λαμπρότητα τά ήρησ συναντήματα τού Σοκράτησ και τίς σκληρές γραμμές τών γλαυκώτατον τού Κάλβου.
Κ' άκόμη έξαυλώσθησ μακρότερα, α' άνομιόσθησ τού σοκρετικό ός τώρα κοινοτά η της νέας μας Τέχης.
Άλλός άλλο ο ποιητής τών «Γαίθων και «Αναστασιάν» είνε και ο κατ' έξοχήν ποιητής μας.»

Λάμπρος Πορφύρας

Ο διεσπνθητής της Ακαδημίας ΒΑΣΙΛΙΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ απάντησε :

- «Ψιτάτε κέρτε,
«Πόσιν θεοού τόν πρώτον εκ των ζώντων Έλλήνων ποιητών ;
«Επί τού παρόντος, τόν Άττικόν ήμιν.»
Β. Γαβριηλίδης

Ο ποιητής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ απάντησε :

«Αγαπήτε μου,
«Τήν ψήφον τού οσάσθου, της άγάλης και της εύλαρούς έκτιμήσως δέν θ' άνηθώ βεβασίωσ είς τόν κ. Μιχαήλ.
'Αλλ' έάν είς την ποιητικήν αυτήν μοναχίαν, ήν θέλεισ να θεσπισώμεν, έπαιρόσθη να προστεθί και είδος συμβολισθ ή ποιητικής Συγκλήτου, ήθ έξέλεγα προς τούτο τόν Προβλεγγίνον, τόν Σοκράτη, τόν Παλαμά και τόν Πολέμη, έσάστωσ τών όποιων ύπερχει εν τή ιδίη απόσ ποιητική ή διαφύσθ.»
Σός Γ. Δροσίνης

Ο ποιητής κ. Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ έστειλε την ακόλουθη απάντησιν :

«Αγαπήτε κέρτε,
«Με πολλήν προθυμίαν α' εύχαριστήσθ άποκρινόμενος στο προσημύσ ός γράμμα και γάτι την τιμή ποδ μοδ κάμνεται και γάτι την άδελφία τού μοδ δίνετε να ποδ άλλας λέξεις γάτι την ποιήσιν, όπως έγω την έννομ, χωρίς καμμίαν προτίαν να την τοπίασ και να χαρακτηρίσθ τούσ ποιητάς μας, ποδ σήμερα διεσκόσθησ τά πρώτεια, γάτι τά όσθια ή έρωτήσισ σας.»

«Η ποιήσιν γάτι μεν, αγαπήτε κέρτε, δέν είνε τίποτε διασπαστικόσ πράγμα, προσομιόσθησ να έξεκομώσθ κανένα κατά τίς όφες της άρχίας του, ήθε πρόβλημα ή άνιμωθ σου γάτι να ληθί δέν χοροδίαται τίποτε άλλο, παρά μιά κάποια επιτηδιστήσ και προσομύσ ταθησ ής την ήθησιν όφαισθών και άναλλοτρώσ τινών τύπων.»

«Η ποιήσιν γάτι μεν δέν είνε τίποτε άλλο, παρά μιά ανάγκη.
'Ανάγκη γάτι κείνους, ποδ όσθ άποκρινόμεντα μαζού της, όσθ σπάζον τού κεφάλι τούσ γάτι να μη ακροβήσθον από άδυσίασ και κλονασθ.»

«Ανάγκη, ποδ δέν έχει καμμίαν ύποχρέωσιν κανείς όσθ να την ύψη μαθηματικά, όσθ να την παραστήσθ ή στήσασθ.»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η συνέχεια.

Ο Κωστής Παλαμάς